

Wegwijzer: Jeugdwet of Wet langdurige zorg (Wlz) onder 18 jaar

Juni 2025

In deze wegwijzer voor (jeugd)zorgprofessionals staan handvatten die helpen om te bepalen welke zorgwet van toepassing is op een kind onder de 18 jaar met een intensieve zorgvraag. Dit is meestal de Jeugdwet, maar soms is de Wlz van toepassing. In dit stuk staan de voorwaarden voor de Wlz voor kinderen en de afspraken binnen de gemeente Utrecht wie ouders kunnen helpen bij een Wlz-aanvraag.

Door:

- U Centraal (onafhankelijke cliëntondersteuning)
- Lokalis
- KOOS Utrecht
- Spoor030
- Gemeente Utrecht
- En afgestemd met belangrijke onderaannemers die dagbesteding en dagbehandeling bieden

Klopt er iets niet (meer) in deze wegwijzer? Stuur dan een e-mail naar jeugd@utrecht.nl.

In deze wegwijzer:

- [1. Toegang tot de Wlz](#)
- [2. Wlz of Jeugdwet: welke wet is voorliggend?](#)
- [3. Ondersteuning bij de Wlz-aanvraag](#)
- [4. Hoe kom je tot een goede Wlz-aanvraag?](#)
- [5. Welke zorg valt onder de Wlz?](#)
- [6. Ondersteuning bij bezwaar tegen een afwijzing van een Wlz-aanvraag](#)
- [7. Ondersteuning van ouders op andere vlakken](#)

1 Toegang tot de Wlz

1.1 Voor toegang tot de Wlz voor kinderen gelden 3 criteria:

1. Een kind heeft een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking of een somatische aandoening. Deze beperking of aandoening moet door een deskundige zijn gediagnosticeerd.
2. Vanwege de beperking of aandoening heeft het kind 24 uur per dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht nodig. Dat betekent dat het kind vrijwel niet alleen kan worden gelaten, omdat er anders een risico op ernstig nadeel is. Dit houdt in dat er een grote kans is dat het kind zichzelf verwondt, verwaarloost of in levensgevaar brengt. Of dat het gedrag van het kind agressie bij anderen oproept. De zorg kan niet worden ingepland en het kind kan niet tijdig en adequaat zelf om hulp vragen.
3. Het kind heeft deze intensieve zorg levenslang nodig. Het moet dus duidelijk zijn dat de zorgvraag blijvend is en het kind zich niet nog dusdanig kan ontwikkelen dat er in de toekomst geen noodzaak meer is tot 24 uur zorg in de nabijheid of permanent toezicht.

Als een kind aan al deze drie criteria voldoet, is er recht op zorg uit de Wlz. Ouders/verzorgers en de betrokken professionals kunnen dan bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) een aanvraag doen voor een benodigde Wlz-indicatie. Het CIZ beoordeelt de aanvraag en besluit of iemand de Wlz-indicatie krijgt.

Let op: Er is een bijzondere vorm van Wlz die geldt voor jongvolwassenen van 18 tot 23 jaar met een licht verstandelijke beperking en ernstige gedragsproblemen. Voor hen is integrale behandeling in een SGLVG-centrum mogelijk. Deze zorg wordt betaald uit de WLZ (en niet via verlengde jeugdhulp). Dit valt buiten de doelgroep van deze notitie (kinderen onder de 18 jaar), maar we benoemen dit toch omdat rond de 17e verjaardag een plan voor het perspectief van de jeugdige wordt gemaakt.

1.2 Handige links

- **CIZ: Wlz voor kinderen**
- **Wlz-check:** deze geeft een eerste indruk van of iemand wel of niet in aanmerking komt voor Wlz-zorg. Een meer uitgebreid hulpmiddel om mee te bepalen of iemand toegang heeft tot de Wlz zijn de Checklists toegang Wlz: deze kan je terugvinden op de intranetsite van je eigen organisatie.
- **Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2024 (ciz.nl)**
- **Eigen bijdrage Wlz - zo werk het | Zorgkantoor.nl** Wlz-zorg wordt volledig vergoed voor kinderen tot 18 jaar. Vanaf 18 jaar betaalt degene die de zorg krijgt een inkomensafhankelijke eigen bijdrage.
- **Behandeling gedragsproblemen in een (SG)LVG behandelcentrum | De Wlz | Regelhulp - Ministerie van VWS**
- **Wlz Registertoets (inlichtingenbureau.nl)** Hier kun je via de gemeente checken of iemand een Wlz-indicatie heeft als hierover twijfel is

2 Wlz of Jeugdwet: welke wet is voorliggend?

De Wlz is voorliggend op de Jeugdwet. Dit betekent dat als er voor de problematiek van een kind recht is op zorg vanuit de Wlz, de zorg vanuit de Wlz moet worden geboden.

2.1 Het onderzoek van de gezinswerker

Bij een aanvraag om jeugdhulp of verlenging daarvan, onderzoekt de gezinswerker bij het buurtteam de hulpbehoefte van een kind. Heeft de gezinswerker gegronde redenen om aan te nemen dat een kind in aanmerking kan komen voor de Wlz, dan vraagt de gezinswerker aan ouders/verzorgers om een aanvraag voor een Wlz indicatie in te dienen bij het CIZ. De gezinswerker biedt daarbij aan om te helpen bij de aanvraag (zie kopje Ondersteuning bij de Wlz aanvraag). De gezinswerker zet het resultaat van diens onderzoek naar de hulpvraag met een goede onderbouwing voor het vermoeden van het recht op Wlz-zorg in het gezinsplan. Er kan dan tijdelijk een algemene of individuele voorziening vanuit de Jeugdwet worden toegekend met als voorwaarde dat er een aanvraag voor een Wlz-indicatie wordt gedaan.

2.2 Wat als ouders niet achter de Wlz-aanvraag staan?

Gezinswerkers (en andere betrokken professionals) nemen ouders goed mee in de onderbouwing van het besluit en hebben oog voor de consequenties van het besluit voor ouders. Als ouders/verzorgers niet openstaan voor het doen van een Wlz-aanvraag, kan de aanvraag voor jeugdhulp worden afgewezen of stopgezet. Het buurtteam geeft een afwijzingsbeschikking af waartegen ouders in bezwaar kunnen gaan.

2.3 Wlz? Dan geen jeugdhulp vanuit de gemeente

Als een kind een Wlz-indicatie toegekend krijgt, stopt jeugdhulp vanuit de gemeente. De zorg moet vanaf dat moment worden ingericht binnen de Wlz. Dat geldt voor alle jeugdhulp, zoals: ambulante begeleiding, jeugdhulp die geboden wordt in het onderwijs, dagbesteding en dagbehandeling.

Let op: zorg dat je ouders na de toekenning van een Wlz-indicatie hier nogmaals goed op meeneemt en leg de uitleg ook vast in het (gezins)plan.

Er zijn twee uitzonderingen, namelijk:

- Psychische behandeling (jeugd-GGZ) wordt in principe vanuit de Jeugdwet gefinancierd. De behandeling valt alleen onder de Wlz als deze integraal onderdeel uitmaakt van de behandeling van de beperking waarvoor de Wlz-indicatie is afgegeven (zie art. 3.1.1 lid 1 onder d sub 2 Wlz). Dat houdt in dat deze twee vormen van behandeling niet los van elkaar geboden kunnen worden. Vervoer naar de hulplocatie valt alleen onder de Wlz als het gaat om de locatie waar Wlz-begeleiding of -behandeling wordt geboden. Is er vervoer nodig naar een locatie waar jeugdhulp wordt geboden, dan wordt dit vervoer vergoed vanuit de Jeugdwet.
- Bij problemen met de opvoeding kunnen ouders ook een beroep doen op de Jeugdwet. De gezinswerker kan het gezin dan ondersteunen.

3 Ondersteuning bij de Wlz-aanvraag

3.1 Jouw rol als zorgprofessional

Je kunt als zorgprofessional ouders ondersteunen bij het doen van een Wlz-aanvraag. De regie en verantwoordelijkheid voor het doen van de aanvraag liggen bij ouders. Het is best ingewikkeld om een dergelijke aanvraag goed en compleet te doen. Data van het CIZ laten ook zien dat aanvragen die door ouders zelf worden gedaan, vaker worden afgewezen. Het helpt als iemand met kennis het overzicht over het aanvraagproces heeft en hierin tijdig kan bijsturen, zodat de kans op afwijzing geminimaliseerd wordt. Zo kun je helpen bij het verzamelen van (medische) informatie én bij het schrijven van de aanvraag.

Bij voorkeur ondersteunt een zorgprofessional vanuit de organisatie die het kind goed kent. De afspraken zijn daarom als volgt:

- Het buurtteam kan met de ouders/verzorgers meekijken naar wie het best kan helpen.
- Als het kind (nog) geen aanvullende jeugdhulp heeft, dan helpt de gezinswerker bij de aanvraag.
- Als een medewerker van aanvullende jeugdhulp in Utrecht is betrokken en het kind goed kent, dan helpt die bij de aanvraag. Kan de jeugdhulporganisatie dit niet? Dan is toch de gezinswerker aan zet.
- Als een kind naar een dagbehandelgroep gaat of dagbesteding krijgt, dan kan de organisatie van die plek de ouders helpen om de aanvraag te doen. Met de meeste partijen zijn hier afspraken over gemaakt.

Je kunt advies vragen aan een [onafhankelijke cliëntondersteuner van U-Centraal](#). Ook kunnen ouders zelf contact met de onafhankelijke cliënt ondersteuner van U-centraal opnemen. Bijvoorbeeld met oriënterende vragen over de Wlz of om advies te vragen over de haalbaarheid van een Wlz-aanvraag. De onafhankelijke cliëntondersteuner kan meelesen met de aanvraag en suggesties doen ter verbetering, maar pakt niet het indienen van de aanvraag met ouders op. Dat doet de betrokken zorgprofessional.

3.2 Let op bij niet pluis-gevoel

Er zijn mensen en organisaties die ouders tegen vergoeding willen helpen bij een Wlz-aanvraag. Ouders mogen hen niet betalen vanuit een (te krijgen) persoonsgebonden budget (pgb) vanuit de Jeugdwet of Wlz, want dat budget is alleen bestemd voor zorg voor het kind. Hulp van U-centraal, buurtteam of een jeugdhulpprofessional is gratis. Check of ouders hiervan op de hoogte zijn.

Ouders/verzorgers dienen de toegekende Wlz-indicatie zelf te melden bij de organisatie waarvan zij jeugdhulp ontvangen, omdat financiering vanuit de Jeugdwet actief stopgezet moet worden. Maar het komt voor dat het kind een Wlz-indicatie toegekend heeft gekregen en vervolgens jeugdhulp vanuit de Jeugdwet blijft ontvangen. Check bij ouders of zij de Wlz indicatie hebben gemeld.

Heb je het vermoeden dat ouders/verzorgers een verkregen Wlz-indicatie verzwijgen en/of dat een bureau/zorgverlener hen onjuist adviseert? Ga hierover in gesprek met de ouders/verzorgers en meld dit bij de jeugdhulporganisatie. Meld dit ook bij de [inspectie gezondheidszorg en jeugd](#), als je daarnaast wilt sparren met iemand van de gemeente, bel: 030 28665323 en vraag naar een PGB toezichthouder.

4 Hoe kom je tot een goede Wlz-aanvraag?

Het is belangrijk om in de aanvraag voor een Wlz-indicatie goed duidelijk te maken waarom het kind aan de drie voorwaarden voldoet. Het CIZ baseert het besluit alleen op de informatie die in en bij de aanvraag wordt aangeleverd. De beoordelaar van het CIZ gaat de gevolgen van een beperking niet zelf interpreteren en vraagt ook geen (aanvullende) stukken op bij betrokken zorgorganisaties. Het kan wel zijn dat een CIZ-medewerker (digitaal) op huisbezoek komt om een beter beeld van de situatie te krijgen.

4.1 Wat moet er meegestuurd worden met een aanvraag?

Complete Wlz-aanvraag | CIZ.

- Documenten van een arts of behandelaar van het kind waarin de diagnose staat van de handicap of ziekte die het kind heeft. Daarop moet ook de datum staan waarop de diagnose is gesteld.
- Een overzicht van de behandeling(en) die het kind volgt en wat het beoogde effect hiervan is. Belangrijk is om de arts of behandelaar te vragen om op te schrijven hoe die verwacht dat (de aandoening van) het kind zich verder ontwikkelt, zodat er een beeld is van de blijvende zorgvraag van het kind.
- Het zorgplan en/of behandelplan van het kind, als dit er is.
- Bij een verstandelijke en/of zintuiglijke handicap moeten ook testresultaten worden meegestuurd. Ouders/verzorgers moeten een intelligentietest bij hun zorgorganisatie laten uitvoeren, maar bij uitzondering kan het CIZ een intelligentietest af laten nemen door Stichting MEE, zie [Wanneer wordt de IQ-test vergoed? | CIZ.](#)

Belangrijke punten bij de onderbouwing van de aanvraag:

- Geef aan dat en precies waarom het kind 24 uur per dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht nodig heeft. Leg uit wat er mis kan gaan als het kind dit niet heeft. Geef als het kan voorbeelden van hoe de ouders en professionals met het kind omgaan.
- Leg goed uit waarom het nu al duidelijk is dat het kind levenslang deze intensieve zorg nodig heeft. Op jonge leeftijd is dit soms lastig in te schatten. Het CIZ wijst een Wlz-aanvraag voor een kind daarom vaak af, omdat het kind nog in ontwikkeling is. Hoe jonger het kind, hoe sterker je moet onderbouwen waarom de verwachting is dat de situatie van het kind op termijn niet gaat verbeteren.
 - Krijgt het kind behandeling, bijvoorbeeld fysiotherapie, schrijf dan op wat het doel daarvan is. Behandeling lijkt al snel gericht op ontwikkeling, maar dit kan ook zijn voor het stabiel houden van de situatie of het voorkomen van achteruitgang. Vraag de arts of behandelaar om dit in een document te onderbouwen.
 - Je kunt ook meerdere onderzoeksverslagen meesturen waaruit de trage voortgang in ontwikkeling goed duidelijk wordt.
- Als het kind meerdere aandoeningen heeft, geef dan duidelijk aan voor welke aandoening de intensieve zorg vooral nodig is. Dit is belangrijk als een kind bovenop een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking een psychische beperking heeft (bijvoorbeeld autismespectrumstoornis of posttraumatische stressstoornis). Als het CIZ de indruk krijgt dat de zorg vooral nodig is voor de psychische stoornis, zal het CIZ de Wlz-aanvraag afwijzen. Jeugd-GGZ (psychische zorg) wordt namelijk vergoed vanuit de Jeugdwet. Daarom moet duidelijk gemaakt worden dat de lichamelijke of verstandelijke beperking wel voorliggend is ten opzichte van de psychische stoornis.
- Een brief van een deskundige die een overkoepelend beeld schetst over alle meegestuurde documenten kan helpen om de informatie goed te duiden. Dit is niet noodzakelijk, maar het kan voorkomen dat het CIZ de ingediende documenten verkeerd interpreteert.
- Probeer te bedenken welk zorgprofiel vanuit de Wlz het best bij het kind past. Dit hoeft niet, maar je weet dan misschien beter waar je de aanvraag op richt. (Zie: “5. Welke zorg valt onder de Wlz?”)

Na het indienen van een aanvraag krijgen ouders/verzorgers in principe binnen 6 weken een besluit van het CIZ.

Kom je zelf al tot de conclusie dat een aanvraag voor Wlz - nog- niet zo te onderbouwen is. Dan blijft jeugdhulp vanuit de jeugdwet passend.

4.2 Handige links

[Welke gegeven en documenten heeft u nodig voor het doen van een Wlz-aanvraag? Bij CIZ.](#) Hier vind je het meest actuele overzicht van vereiste gegevens.

[Complete Wlz-aanvraag/CIZ](#)

5 Welke zorg valt onder de Wlz?

Binnen de Wlz bestaan verschillende zorgprofielen. In een zorgprofiel staat welke zorg iemand nodig heeft. Het zorgprofiel sluit aan bij de aandoening of beperking die iemand heeft. Onder de 18 jaar bestaan er 5 soorten zorgprofielen:

1. Verpleging en verzorging (VV)
2. Verstandelijk gehandicapt (VG)
3. Licht verstandelijk gehandicapt (LVG)
4. Lichamelijk gehandicapt (LG)
5. Zintuigelijk gehandicapt (ZGaud en ZGvis)

Het CIZ bepaalt welk zorgprofiel bij het kind past. Daarbij hoort ook een cijfer. Hoe hoger dit cijfer, hoe zwaarder de benodigde zorg. Een kind krijgt bijvoorbeeld zorgprofiel VV4 of VG6.

Iedereen met een Wlz-indicatie kan ervoor kiezen om in een zorginstelling te gaan wonen. Een kind kan ook (gedeeltelijk) thuis blijven wonen en daar de zorg krijgen die het nodig heeft. Zoals verpleging, persoonlijke verzorging of begeleiding. Dagbesteding en logeeropvang is soms ook mogelijk. Er zijn verschillende manieren om de zorg in te richten.

5.1 Ondersteuning bij inrichten Wlz zorg

Het Zorgkantoor is verantwoordelijk voor het contracteren van zorgaanbieders. Een cliëntondersteuner van het Zorgkantoor kan na toewijzing van een Wlz-indicatie meedenken over de inrichting van de zorg. Ook kunnen ouders zich na toekenning van de indicatie wenden tot een *onafhankelijke* Wlz-cliëntondersteuner. Deze laatste kan ook meedenken over de inrichting van de zorg en helpen zoeken naar een geschikte aanbieder of met een toestemmingsverklaring van de ouder(s) de zorg regelen. Deze ondersteuning is gratis wordt door Het Rijk betaald, kies een door het zorgkantoor erkende partij hiervoor. Het volledige overzicht van onafhankelijke Wlz-cliëntondersteuners vind je op Regelhulp zie link hieronder.

Let op: Het is aan te raden om tijdig te onderzoeken of de organisatie die jeugdhulp verleent onder de Jeugdwet ook gecontracteerd is onder de Wlz. Als dit niet het geval is, dan moeten ouders/verzorgers en de huidige zorgorganisatie op zoek naar een nieuwe organisatie of instelling die zorg en ondersteuning kan bieden onder de Wlz. Het Zorgkantoor kan hierover meedenken. Er kan sprake zijn van een overgangperiode. Het is aan te raden afspraken te maken met de huidige zorgorganisatie en het Zorgkantoor over de financiering waarbij soms onderaannemerschap mogelijk is.

5.2 Handige links

[Zorgprofiel | De Wlz | Regelhulp - Ministerie van VWS.](#)

[Leveringsvormen \(instelling, vpt, mpt en pgb\) \(Wlz\) | Verzekerde zorg | Zorginstituut Nederland.](#)

[Zorgkantoor](#)

[Cliëntondersteuning Zorgkantoor](#)

[Overzicht Regelhulp onafhankelijke Wlz-cliëntondersteuning \(Zie Zorgkantoor Utrecht\)](#)

6 Ondersteuning bij bezwaar tegen een afwijzing van een Wlz-aanvraag

Wijst het CIZ de Wlz-aanvraag af en ben jij en/of de ouders/verzorgers het hier niet mee eens? Je kunt dan samen met de ouders contact opnemen met de contactpersoon bij het CIZ om hierover in gesprek te gaan. Deze contactpersoon staat vermeld op de afwijzingsbeschikking van het CIZ.

6.1 Bezwaar

Willen ouders in bezwaar gaan? Dan kunnen zij bijvoorbeeld contact opnemen met een **onafhankelijke cliëntondersteuner van U-Centraal**. Die kan meekijken naar de reden voor afwijzing en helpen bij het opstellen van het bezwaarschrift. Dit is gratis hulp via de gemeente. Als de inschatting is dat de afwijzing terecht is, dan kan de cliëntondersteuner meedenken en toeleiden (niet toezeggen) naar passende zorg buiten de Wlz, zoals jeugdhulp via het buurtteam, zorg vanuit de zorgverzekering of algemene voorzieningen. Als een gezinswerker van het buurtteam is betrokken, dan denkt die (ook) mee over passende zorg vanuit de jeugdwet en algemene voorzieningen. Ook dan is het raadzaam om bij bezwaar de OCO van U-centraal mee te laten kijken bij het indienen van bezwaar.

Verder kunnen ouders zich laten bijstaan op andere manieren, zoals door een advocaat in te huren of via hun rechtsbijstandverzekering. In sommige gevallen hebben ouders recht op een toevoeging voor kosten voor de advocaat, hiervoor kan contact worden opgenomen met het Juridisch Loket.

Bij een bezwaarsituatie kijkt het CIZ niet alleen of de aanvraag afgewezen had kunnen worden, maar ook of er in bezwaar nieuwe feiten en omstandigheden naar boven komen die maken dat de beslissing in bezwaar anders moet worden. Liever voorkomt je deze situatie door alle relevante en actuele stukken bij de eerste aanvraag toe te voegen.

7 Ondersteuning van ouders op andere vlakken

Een kind met een intensieve zorgvraag gaat vaak gepaard met verdriet, bezorgdheid en overbelasting bij andere gezinsleden. Psychische ondersteuning voor ouders en andere kinderen in het gezin kan daarom nodig zijn. Ook als zij al mensen in de buurt hebben die hierbij kunnen ondersteunen.

7.1 Handige tips en links

Handvatten voor psycho-educatie voor ouders en kinderen, groepen van ervaringsdeskundigen voor ouders, linkjes naar filmpjes. Benut hiervoor het document “Aansluiten bij gezinnen met een kind met een intensieve zorgvraag”, deze is bij jouw organisatie en in ieder geval bij het buurtteam jeugd en gezin beschikbaar.

[Jeugdstem](#) is er voor kinderen, jongeren, ouders en pleegouders die te maken hebben met jeugdhulp vanuit de Jeugdwet en die graag met een onafhankelijke vertrouwenspersoon willen spreken over de inzet van jeugdhulp. Bij een Wlz-indicatie is Jeugdstem niet beschikbaar.

7.2 Dubbele kinderbijslag

Heeft een kind veel extra zorg nodig, dan kunnen ouders dubbele kinderbijslag aanvragen. Voorwaarde is wel dat het kind tussen de 3 en 18 jaar is. Een aanvraag voor dubbele kinderbijslag kunnen ouders/verzorgers doen bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Het CIZ beoordeelt of het kind aan de voorwaarden voldoet.

Krijgt het kind een Wlz-indicatie? Dan geeft het CIZ dit door aan de SVB en start de aanvraag voor dubbele kinderbijslag vanzelf (sinds 1 juli 2024).

7.3 Handige links

[Intensieve zorg | Kinderbijslag | SVB](#) Voor kinderen die thuis wonen

[Niet thuis wonen | Kinderbijslag | SVB](#) Voor kinderen die niet thuis wonen